

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Gimnáziumaink a parlamentben.

Sok és éles kritikának volt kö-
téve az országban a köz-
oktatási tárca kapcsán a divó
tanrendszer, különösen a köz-
zépiskolák. Ezek bennünket,
bácskaiakat, is kiválóan ér-
dekelnek, mert hat gimnáziumunk van és mert megyénkben részint az
öröklött vonzódásnál, részint a közeli más alkal-
mak hiányánál fogva, nagyon kevés azoknak
száma, kik reáliskolákba küldik fiaikat.

Többé-kevésbé más megyékben is így lé-
vén, általános a panasz, hogy a gimnáziumok
túltöltöttek. Ezért az egyik honatyja ezt, a más-
sik azt az ötletet teszi okul. Pedig fogadni le-
hetne reája, hogy a tisztelt képviselő urak fiaiból
még annyi percent se jár reáliskolába, mint az ország
népéből.

És ez viszonyaink között nagyon természetes.
Mert, míg a reáliskola csak némely
életpályára készít elő, addig a gimnáziumi
érettségi bizonyítvány belépő-jegy minden-
hova. Hát mármint józan és lelkiismeretes
szülő, mikép tegye ki magát annak az eshető-
ségnek, hogy fia a reáliskolák elvégzése után
olyan pályát válasszon, amelyhez nincsen ké-
pesítése? Avagy melyik szülő elég öntelt és fa-
tálista biztosra fogja, hogy alig kilenc éves
gyermekének jövő hajlamait profétailag kitérzi
és helyesen eltalálja?

Ily tényállás mellett nem a reáliskolák cse-
kély látogatottsága fölött, hanem inkább azon
kell csodálkozni, hogy még mindig annyi szülő
akad, aki reálba adott gyermeke jövőjével va-
bankot mer játszani.

A másik általános jelszava a vitának a
középkolák eredményeinek keveslése.

Ezen kérdéshez elfogulatlanul és tárgyila-
gosan szólni nagyon nehéz azért, mert még
eddig maga az állam is adós annak precizizálásával:
vajjon mi az, tételes kérdésekbe foglalva,
amit az érettségi vizsgálaton követelni lehet és
kell? Csak majd, ha a mérték pontosan meg-
lesz szabva és majd ha minden középkolában
egyforma szigorral sürgettetik az érettségi viz-
sgálat: és majd ha megszűnik az a kiáltó vis-
zásság, mely szigor és ellenőrzés tekintetében
az állami és felekezeti felügyelet alatt álló köz-
zépiskolák közt mutatkozik; és majd ha szabad
lesz a tanulmányi pályára nem való gyermeke-
ket képtelenségük alapján egyszerűen kiutasí-
tani a nem számukra való tudományos iskolák-
ból: csak akkor és majd csak akkor lehet a
magyar középkolákkal szemben jogosan kriti-
zálni az eredmények értékét és azt azután kér-
lehetetlen következetességgel, minden gátnak le-
rombolásával érvényre emelni.

Míg ilyen mérték nincsen; míg az elnök
szigorának fokától függ az illető tanintézet ha-
ladásának kedvező vagy kedvezőtlen megítélése;
míg a tanuló sohasem tudhatja, vajjon, ha akár-
mennyit tanult is, el van-e már készülve, avagy
mi az, amiből még készülnie kell: addig az
érettségi vizsgálatok részben csak experimentu-
mok, melyeknél a kormánybiztos szigorja és a
szerencse egyenkint majd akkora szerepet ját-
szik, mint maga a tudás.

Ezen konstatació tényekből következik egy-
üttal, hogy a sikerek csekélyiségeért a tanároknak
okolása is csak kényállítás, mely természetesen
egyes esetekben igazolt lehet, de általánossá-
gban logikailag el nem fogadható.

Őket is csak akkor lehet majd komolyan
felelősekké tenni, ha egyszer pontosan és tételen-
kint tudni fogják: mi az, aminek megtanítását
tőlük ellenőreik számon kérhetik? Eladdig, míg
az egyéni felfogásoknak ilyen tág terük van,
mint most, a középkolai oktatás sikerességé-
nek, vagy ellenkezőjének kérdése hasonlít a
régii szofisták tételeihez, melyeket pro és kontra
mindig lehetett bizonyítani.

A vita harmadik központi gondolata a ta-
nárképzés reformja körül forog. Erről itt keve-
set lehet beszélni, mert szakkérdés. Elég legyen
megjegyezni annyit, hogy míg minden kezdő
praktikus hivatalnoktól gyakorlati éveket ki-
válnak: addig éppen a leggyakorlatiabb mes-
terségek, a tanító-művészetnek, nincs alkalma
előleges praxsis-szerzésre. Mert a dolog úgy
áll, hogy a tanárvizsgálat csak a kikötött szak-
ismeretek bírását puhatolja; azt, hogy az ille-
tőnek van-e megállapodott módszere, amely
szerint ilyen vagy olyan felfogású gyermeknek
a szakismereteket mintegy beadagolja, azt nem
veszik bírálat alá. És ezen mulasztást koránt-
sem pótolhatja a pedagogia elmélete; mert ez
gyakorlati feladat, mint akár a tánc, vagy
célbalövés. Azért ezt csak az iskolában, ta-
pasztalt gyakorlati férfiak oldalára beosztva,
sajátíthatná el a tanárjelölt. Míg tehát min-
den középkolánál nem lesz egy-két tanár-
gyakornok beosztva, addig az új vagy meg-
újuló tanári állomások csak a praxsis nélkül
belépő ke-
lők experimentumainak lesznek több-
kevesebb ig-
kiszolgáltatva.

Mert evelőkódés megfelelő praxsisnak
nem tekinthető; valamint hogy az egyes ka-
tona bárminő tökéletes kiképzője, nem képes
egyszerre századot vezetni.

Mindezen bajoknak orvoslását ernyedetlen
és reformatori hivatottságu szakminiszterünktől
várja az ország, tőle, akinek szerencsés osztály-
részeül jutott hazánk kulturáját modern szellem-
ben átalakítani. És hogy e földadat minél előbb
teljesül, remélhetni abból is, hogy a közokta-
tási kormányzatban megújuló helyre prak-
tikus tanfőnökök neveztetnek ki, akik egyedül
hivatva a közoktatás lebegő kérdéseit a theo-
riának és praxsisnak harmonikus párosításával
megállapítani s országunk speciális nyelvi visz-
onyait figyelembe véve, úgy szabni meg a
tanárok kötelezettségeit, hogy azoknak szak-
értelemmel támogatott jóakarattal megfelelni le-
hessen.

Rovás.

Valóban szeretetreméltó az ellenzéknek
azon naivsága, mellyel az ellentmondások út-
vesztőjében kápkod, mint Bernát a menykőhöz.

Egyszer kikiáltja, hogy a főispánság »színe
kúra«, melyhez éppen azért semmi kvalifikáció
sem kell; máskor meg mint a kormány »kor-
tesvezérét és jobb kezét« jellemzi — amihez
pedig tudvalevőleg igen sok és ritka kvalifi-
káció szükséges.

Ha a főispán a maga útján és módja szer-
int tömöríti a maga pártját, ráolvassák, hogy
megöli a választási szabadságot, elnyomja az
önálló véleményt, szóval zsarnok; ha pedig a
főispán a választási harcoktól távol tartja ma-
gát s nem állít a maga pártjának jelöltet, ak-
kor gyáva, meghátrál, nem tudja a polgárokat
közönyükből fölrazni.

Ha a főispán így restauráció előtt nem ér-
tekezik senkivel, nem szól senkinek, akkor kész
a kritika, hogy »basa«; ha pedig üdvözli a pol-
gárok mozgalmát és figyelembe veszi óhajait,
akkor »komédiázik«.

Ha a főispán tudomást vesz mindarról, a
mit törvényőri kötelessége szemmel tartani s
figyelemmel kísérni parancsol, akkor »behozza
a spicli-rendszert«; ha pedig bármely irodában
egy fabatkás ügy kikerüli figyelmét, akkor »kép-
telen betölteni hivatalát«.

Ha a főispán a polgárok komoly vagy víg
gyűlhelyein megjelenik, akkor »eljár lelket fog-
dosni«; ha valahol nem jelenik meg, akkor
»pöffeszkedik«.

Ha a főispán a szerbekkel a lebegő ügyet
megbeszéli, akkor »lekenyerezi őket«; ha
nem konferál velük, akkor »elkeseríti a nem-
zetiségeket«.

És ez az ellenmondás így foly napról-napra
új variációban.

Rég meg vagyon írva, hogy aki hazudni
akar, annak jó memóriája legyen.

Ők — az ellenzékiek — legalább látható
testük, az az egy ív írvaüres papíros, holnap
már nem tudja, amiért ma tűzbe ment.

Innen van, hogy szegénylegényes károm-
kodásait, illetőleg egyetlen dalát, mely szerint
a főispán polgárjogokat reggelizik, ebédre nép-
szabadságot fogyaszt, vacsorára pedig ellenzéki
vért teázik, sem eddig, sem ezentúl nem méltatja
cáfolatra senki.

Majd elvégzi ő maga holnap, vagy holnap-
után, mire elfelejti, hogy ma mit fillentett.

Skorpió.

Külügyi reflexiók.

II.

De Bismarck Elzasz és Lotharingia
miatt remeg s ezért a nagyobb veszedelemtől
is eltekint, mely őt az orosz részről fenyegeti.

Azt kérjük hát: Elzasz-Lotharingia — a
részbirtok fölér-e egész Németország s a meg-
szaporodott Poroszország birtokával? s a német
nemzet ezért veszélyeztesse existenciáját, mert
hát a franciákkal összeütközésben marad, míg
e kérdés iránt barátságosan, de végleg így
vagy amugy ki nem egyez?

Oh, ne ily partiális kérdések döntse-
nek a nagy és művelt nemzetek között! dönt-
sön a civilizáció általános biztosítása; s
erre nem lehet-e eszközt találni, hogy az egy-
aránt művelt német és francia nemzet kiegyen-
litsék nemzeti aspirációikat?

Vagy igen! de hát erre sem Bismarck, sem
Vilmos császár személyisége nem alkalmasak;
de alkalmas lehet majd a jövő trónutód és eb-
ben egy világ békéjének reménye rejlik, a mi-
ben mi bizunk is és azt hisszük, nem is salat-
kozunk a civilizáció ekkénti előhaladásában.
Mert hát, mit is remélünk, ha a német és fran-
cia civilizáció egymás megdöntésében egész
Európa civilizációjának biztosítékait veszélyez-
tetni fogják?

Csakis az északi szlávok hatalmá-
nak megerősödését!

És ez esetben mivé lesznek a mult száza-
dok klasszikus műveltségének előmozdítói: a
latin és germánfajok?...

Mivé lesznek a latin és germánfajok vi-
lágra szóló műveltségének eredményei — az
eddigi vívmányok: a tudományosság és talá-
lmányok mezején?

Azzá, a mivé váltak a Ptolomeusok ide-
jében még virágzó állapotban volt egyiptusi hi-
res művelődés eredményei: hogy a betörő van-
dálnépségek Egyiptusnak világra szóló híres
könyvtárait is megsemmisítették, széthurcolták;
s ezzel csak annyit eszközöltek ki öntudatlanul,
hogy a civilizáció külterjelmileg bár szétaradt,
de belterjelmileg az a visszaesésbe sülyedt és
századoknak kellett elmúlni, míg a tudomány
és civilizáció a régi állását elfoglalhatta.

Hát Bismarck ezen epocha bekövetkezését
akarja megfoghatlan önzése által előmozdítani,
csak hogy Porosz és Németország egy időle-
ges összetartását biztosíthassa?

Ez bizony kicsiny feladat s nem méltó az
ő nagy koncepcióihoz s ha őt ennyi is
kielégíti, csak azt mondhatjuk rá: hogy a pil-
lanatnak élt s meghalt mint korának mestere,
de nem mint irányadója századának, me-
lyet túl sem élhetett azért, mivel műve is vele
sírba szállt...

Hiszen a jelek mind sűrűbben mutatko-
znak, hogy a partikularizmus Németország bel-
sejében is mind nagyobb tért foglal el; s mi-
kép állhat arról jót Bismarck, hogy ötlet-
szerű alkotmányellenes elbánásai és mind gya-
koribb erőszakoskodásokra valló enunciaciói

után, — mihelyt csak vagy ő, vagy III. Vilmos behunyja szemét: a bajor, szász, a württembergi dinasztia nem-e fogják önálló német politikát követni? s ez esetben Bismarcknak posthumusi embertelen lengyel- és egy-szersmind katolikus-ellenes! (igen! Bismarck a lengyelek terjeszkedésében a katholicizmus terjeszkedését látja; s ezt hiába akarja megakadályozni a lengyelek kiűzésével: az legyőzi Poroszországot!...) üldözési eszméi: nem-e sziklára vetett buzaszemek lesznek csak, melyeknek gyökereit az emberesebb trónörökös fogja netán majd önmaga is elcsenevezni engedni?...

Oh valóban ezt reméljük mi s erre vallanak Richter, Windhorst s a többi ellenzéki német-porosz képviselők bátor föllépései is Bismarck azon autokratái önkényei ellen, hogyha az országgyűlés nem is akarna vele menni: ő találna módot és eszközöket a majoritás ellenében is keresztülhajtani manikus lengyelítási és pálinka-monopóliumi ideáit s mindezt azzal indokolja, hogy egy miniszternek joga van ezt tennie, ha ezzel a hazát véli megmenteni; csak hogy e vélelem autokratikus takaró is lehet s ezzel ugyan minden alkotmány lehetősége is kérdésessé van téve.

Igen! ez visszaesés a múlt századok autokratikus királysági az állam én vagyok-eféle eszmék felülkerekedésére; s vajjon hasznára vált-e ez XIV-ik Lajos francia király imperiumának és dinastiájának megerősödés-és megörökítésére?

De sőt inkább ez okozta a mai Franciaország dinasztikus és köztársasági meg-oltszását.

S vajjon Franciaország javára-e?

Sőt örökös fluktuációjára; mert dinasztiai szempontból: 3 kibékíthetetlen nemzeti pártot teremtett, t. i. a bourbon, orleans és napoleoni pártot; és köztársaságilag vajjon hány pártra oszlik ma ezen szerencsétlen, jobb sorsra érdemes Franciaország? az intranszigenek, a radikálisok, a socialisták, communisták, sőt legújabbán a dinamisták pártjára is; s ezek petroleur fegyverei ellenében is vajjon mikor fog fölvertezzé lenni?

Majd ha csak egy nagy vérfürdő fog keresztül esni, mely azonban Európa társadalmát is megfoghatja esetleg ingatni...

»Dum Reges delirant plectuntur Achivi!«

De elmondhatjuk Bismarckra is:

»Nemo sibi in rebus animi satis est sapiens. Magna sapientia est interrogare, et audire eum, qui spiritum dirigit. Interrogare: ut scias; audire: ut facias. Confunditur in sapientia sua, qui vel sic scire negligit, vel de sufficiente sapientia sua praesumit!« (Nicolaus Avencinus.)

Es ő! Bismarck: vajjon hallgató, mint csak egyedül önmagára?

Csupán titáni erejére és csakis saját belátására bizza magát s azt hiszi, csakis ő csinálja meg korának történetét.

De hát jól-e, tartósan-e, ez a kérdés?

Es aztán még autokratikus példával mennyi veszedelmet okoz.

Szerencsétlen bécsi szomszédainkat már is egy hamis pozícióba terelte.

A »német klub« demonstrált Bismarcknál a lengyelek expatriáltatása s a németügy előmozdítása tekintetéből; s ez egyes kihívása saját lengyeleink és csehaink; de sőt minden nem magyar nemzeti-ségeinknek a kettős monarchiában existenciája ellen.

Es aztán Bismarck nem-e alludált a cseh-és magyarországi németiség birtoklét abdikálására is a monarchiában? s ezzel nem-e izgatta fel Ausztria-Magyarország békés politikai viszonyait is?

Hát bizonyára ez annak a jele, hogy ő tanácsait nem azon »Magna sapientia«-tól veszi s nem azt »kérdézi« s nem arra »hallgat«, »qui spiritum dirigit« t. i. isteni mesterünkre, ki a testvéri szeretetet is prédikálta; hanem saját önzésétől s ez őt német és csakis németnek látta s azt hiszi, a többi nemzetek és népeknek hol ők vannak, nincs is joguk a létezésre; mert szerinte nem oly tökéletesek mint ő s az ő németjei; de nem is oly számosak, tehát már ennél fogva közöttük nem is egyébre valók, minthogy őket szolgálják és félre is álljanak; mert hát Bismarck nem is tűri őket meg Poroszországban és Németországban.

Hát nem-e aberrációja ez egy nagy elmének, ki a helyett, hogy németnek nyerné meg különböző nemzetiségű honfitársait: azokat erőszakkal kiűzi, mivel politikája nem vonz, hanem eltaszit magától?...

Antunovits József.

Hírek.

Pályázat. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről a folyó évi február hó 17-én megjelent általános tisztújítás alkalmából a mai napon 3. szám alatt hozott közgyűlési határozat alapján a következő tiszti állományokra pályázat nyitattik és pedig:

1 polgármesteri állomásra évi 2000 frt javadalmazással	
1 rendőr főkapitányi	1500
1 főjegyzői	1200
4 tanácsnoki	1100
1 főügyési	1000
1 számvevői	1100
1 főorvosi	800
1 házipénztárnoki	1100
1 adópénztárnoki	900
1 mérnöki	1000
1 első aljegyzői	900
1 második aljegyzői	800
1 alügyési	600
1 második orvosi	600
1 első alkapitányi	900
1 második alkapitányi	800
1 házipénztár-ellenőri	900
1 adópénztár-ellenőri	750
1 számvizsgálói	800
1 földadó nyilvántartói	800
1 közgyámi	750
1 üresed. levő inokai	540

Egyben felhivatnak a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. sz. törvényekben előírt minősítésüket és esetleg eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamódványaikát 1886. évi február hó 14-ig bezárólag Sándor Béla városi főispán ur Óméltóságánál nyújtsák be. Kelt Zomborban, 1886. évi február hó 3-án tartott városi törvényhatósági bizottság közgyűléséből. Hoffmann Mihály s. k., polgármester.

Szabadkán f. hó 6-án Mamuzsits Lázár polgármester elnöke alatt szűkebbkörű értekezlet tartott, melynek tárgyát egy lovassági laktanyának építése képezte. A költségelőirányzat szerint az építés 1.600.000 frtra fog rugni.

A küllai kir. járásbírósnál egy díjnoki állásra pályázat van hirdetve.

Bezdnából egy névtelen úr igen érdekes régi pénz küldött a tört. társulat éremgyűjteményének. A pénz »Imperator Caesar Vespasianus Consul tertium« körirat van, tehát már 1800 éves.

Missió O-Becsén. P. Riesz és Mladoniczky, kalocsai jezsuitársasági atyák, f. hó 7-án kezdték meg a missiói ájtatosságot. Dacára a korgó hidegnek, az ájtatoskodók száma naponként 300-re tehető.

Báró Kaas Ivor, budapesti hírlapíró, fölszólítja az összes vidéki lapok szerkesztőit és kiadóit, hogy organumaikból egy-egy példányt sziveskedjenek hozzá felküldeni. Ezen lapokat Aachen városa számára gyűjti, mely a világ összes újságaiból muzeumot akar föllátni.

A vidéki hírlapszerkesztők és hírlapírók országos kongresszusa egy bizottságot küldött ki, hogy a hozott határozatok szemlélésben az alapszabályokat, az országgyűlés és kormányhoz intézendő kérelmeket készítse el. A t. bizottságot ezennel tisztelettel fölkérem, hogy munkálatait mielőbb végezze be s alóírtat az ügy miként való állásáról értesítse, hogy a további teendőket haladéktalanul megtehessem, részint a vidéki hírlapirodalom nyomott helyzetét segíteni, részint a kongresszusban résztvett tagtársakat s érdekelteket megnyugtatni. Fölkérem továbbá a hazai lapok t. szerkesztőseit, hogy becses lapjukban s fölhívásomnak tért adni sziveskedjenek. Kelt Budapestben, február 7-én. Roboz István, a vidéki lapszerkesztők és hírlapírók országos kongresszusának elnöke.

A kiállítás számadása. A kiállítási orsz. bizottság elő f. hó 8-án terjesztett és általa jóváhagyott kiállítási zárszámadás-és vagyon-mérleg jelentésből a következő számadatokat közölhetjük: Vagyon-mérleg: Aktívák: a) ingóságok 183,934 frt 97 kr, b) ingatlanok 1.044,353 frt 18 kr, c) készpénz 38,497 frt 18 kr, d) aktív hátralékok 97,404 frt 64 kr, összesen 1.369,189 frt 97 kr. Terhek: 1. ki nem egyenlített számlák fedezésére s további igazgatási költségekre 150,000 frt, 2. belügyminiszteriumnak a rendőség költségeire 100,000 frt, 3. országos bank által adott kölcsön 500,000 frt, 4. állami előlegek 1883-85. években 1.116,176 frt 85 $\frac{1}{2}$ kr, összesen 1.866,176 frt 85 $\frac{1}{2}$ kr. Vagyonszámla: 1. Szenvedő állapot 1.866,176 frt 85 $\frac{1}{2}$ kr, 2. Cselekvő állapot 1.369,189 frt 97 kr. Szenvedő egyenleg: 496,986 frt 88 $\frac{1}{2}$ kr.

A bogyártás föltétlen elutlása tárgyában legközelebb a kereskedelmi miniszteriumban tartott szakértői értekezlet által kiküldött albizottság befogadta munkálkodását és annak eredményét egy törvényjavaslat alakjában Széchényi gr. miniszter elé terjeszté.

Szabadkán Vadnai (Weisz) Ferenc ügynök 1883. szeptember 19-én Lefkovits Mátyás és Schwartz Soma társaságában üzletet nyitott, még pedig ravasz fondorlattal, hitelben vásárolt árukkal. Az üzletnek alig pár heti fennállása után, mindhármán megszököttek Szabadkáról, faképnél hagyva hitelezőiket. Vadnainak ezen családi ügyével, ugyszintén később elkövetett zapolásával és nők elleni csalásaival foglalkozott a napokban a budapesti kir. törvényszék.

A „Zombor és Vidéke» Husveth József közöshadseregbeli ővezető öngyilkossága alkalmából egy hírt közölt és ezekben az öngyilkosság okául említtette azt is, hogy a katonák mostoha bánásmódban részesülnek. E miatt tudvalevőleg Edeisheim Gyula báró hadtestparancsnok a Zombor és Vidéke szerkesztője, dr. Molnár Gyula ellen sajtópört indított. A vádlott képviselője Polonyi Géza ügyvéd.

Csődök. Steiner Miksa hajmoki kereskedő ellen. Csődbiztos Aradszky Eutim; tömegg. Haverda Boldizsár; bej. határidő márc. 29. Szabadka. — Rubinfeld Ignác b. almási kereskedő ellen. Csődbiztos Szondy Mátyás; tömegg. Kovacsits Károly; bej. határidő márc. 8. Szabadka.

A szeghegyi olvasó-egyletben f. hó 9-én Molnár József »Az arany közmondásokról« tartott fölvonást.

F. hó 14-én tartja az apatini »Rák sziget ár-vezmentesítő társulat« ez évi közgyűlését.

Katymáron f. hó 8-án d. u. 4 órakor tették örök nyugalomra nagy közrészvét mellett a széles körökben ismert Király Imre közsegitő orvosnak közszeregetben álló nejét, Király Margitot. A fájdalom annál nagyobb, mert az elhunyt alig érte el élete delét, a rideg halál már is elragadta őt a kedves családtól; a temetés imponáló volt, a község színejava egybe gyűlt, hogy a halottnak az utolsó kegyeletet megadja. Koszorúkat tettek a díszes ércokporsóra: a Schäfer-család »Az igaz barátának«; a Vörös család »A felejtethetlen komaasszonyok« s a jegyzői iroda tisztikara »Tisztelete jeléül« föliratokkal stb. A temetési szertartást Navratill Ede helybeli plébános végezte fényes segédlettel.

Lebeda Tóth Erzsébet nevű néemberrel vesződik most rendőrségünk. E zombori születésű nő, ki jelenleg a 40 felé jár, még nyolc éves korában eltávozott a szülei háztól s egy komédiás trupphoz került, bejárta velük egész Európát; amit bizonyít az, hogy angolul, franciául, oroszul, oláhul stb. összesen 12 nyelvet beszél. Ebbeli bolygásában, mint már kifejtett nő, valami bűnbűnbűnbe keveredett s embergyilkosságban való részvétel miatt 12 éven keresztül járvát a mária nostrai fegyházban. Itt büntetését kitöltvén, hazajött s a kapitányságnál cselédkönyvet váltott, hogy becsületes kenyérkeresethez kezdjen. El is ment Bajára s ott egy Gróf nevezetű úrnál beszedgődött cselédnek; azonban rövid szolgálat után, önkényt magához vett emléktárgyak eltulajdonításával visszatért ide Zomborba s azóta a szállásokon tart unatkozó külpolgártársainak felolvasásokat világtatásáról. A rendőség kénytelen ezen drága kortesznapokat az ő nyomozásával tölteni úgy, hogy ha véletlenül hurokra nem kerül, a helyettes kapitánynak ő miatta történendő megkérési mulasztásait, mint enyhítő körülményt, a jölelkű városatyáknak szíves figyelmébe ajánljuk.

A m. kir. honvédelmi miniszter fölhívására elrendelte a honvéd főparancsnokság, hogy a m. kir. honvédlövasság állományához tartozó tőrszisztémekhez ezentúl a három fegyvernemből összeállított csapatok vezetésében való kipróbálása is életbe lép. E szerint tehát minden évben az ősi fegyvergyakorlatok alatt egynéhány, a folyó évben pedig, mint azt a főparancsnoksági utasítás körülírja, lehetőleg valamennyi huszár tőrszisztém részt vesz az egyes honvédkerületek összpontosításaiban és mint elkülönített, mindhárom fő fegyvernemből álló csapat parancsnoka, egy harcászati feladat önálló megoldásával lesz megbízva, külön-külön mindenik. E végből a rendelkezésre álló csapatok számerejéhez képest a megoldandó harcászati feladat természeté szerint egy lovassági tőrszisztémek a terepnek megfelelő erejű 1-4 huszárszázadból álló lovas csapaton kívül még 1-3, lehetőleg hadi állományú zászlóaljából és legalább 1/2 ütegből álló tüzérségi osztag lesz parancsnoksága alá besztva. Az esetleg évente megtartandó nagyobb lovassági összpontosításhoz is megfelelő számú gyalogság lesz e célból besztva. Az utasítás többi része a harcászati feladatok miképi szerkesztését, az eljárás módozatát határozza meg, különösen hangsúlyozza, hogy a két egymás ellen működő félnek kezdettől fogva megfelelő távolság jelöltessék ki, hogy az annyira fontos és igen sok gyakorlatnál teljesen figyelmen kívül hagyott felderítő szolgálat a lovasság által szabatosan teljesíthető legyen. Végül megjegyzi a rendelet, hogy az előléptetési sorba jutó adon honvéd-huszár tőrszisztémek, kik abbéli képzettségüket, hogy megfelelő lovas csapatot már vezetni és vezényelni képesek, bebizonyították, még e mellett, úgy mint a gyalogsági tőrszisztémek egyes fegyvernembeli csapatok vezetésében is ki fog-nak próbáltatni, mint az már előbb is említve volt. A honvéd-huszár tőrszisztémek előléptetési minősülését tehát ezentúl csakis a jelzett kipróbáltatás eredménye alapján lesz véglegesen megállapítandó. Igen természetes, hogy ezen nagy változást előidéző utasítás nem vonatkozhatik a tőrszisztém vizsgát letendő századosokra, mire nézve az előléptetési szabály alaposan intézkedik.

Petrovácon egy 350 frt fizetéssel javadalmazott végrehajtói állás f. hó 16-ig betöltendő.

Zentán dr. Vaály Emil, küllai ügyvéd, a napokban vezette oltárhoz Mihálovits Ilka kisasszonyt, Mihálovits István ottani földbirtokos szép és kedves leányát.

Adáról írják: Adán a három ipartársulat, felismerve az eddigi sikertelen ténykedést, egyetendő a külön gondolkozást, ipartestülétté alakult. Alapszabályai f. hó 9-én terjesztettek fel. — Egy éve már, hogy az adai posta az államiak közé soroltatott s csak most lett kinevezve a kezeléssel megbízott postafőnök Orsováról. Az államügye, ha a közjó mozdítottik elő, ha minél előbb az állami kezelés léptetik életbe; mert hisz eddig egy szűk, sötét szobában posta, távirda — postatakarékpénztár kezelésével — két személy terhes feladatának, forgalmáról nevezetes közsé-ségünkben kellőképén megfelelni nem volt képes. Ugy tudjuk, hogy e célra a városháza, mint központi, elég tágas, szilárd, biztos és állandó helyiséget várta a postaigazgatóság, melynek épületraja e napokban be-terjesztett az igazgatóság útján a miniszteriumhoz. — A járásosztás ügyére, különösen mikéntjére vonatkozólag megindult megyénkben a tollhar, melynek alapját a »Bácska« m. é. 91. számú adai közleménye képezi. Az ügy okvetlen lényegében nyereszta. Az urbéri bizottság által január hó 20-án tartott értekezleten a mérnök — gyengélkedése miatt — nem volt jelen. A kiküldött térképekben foglalt részletekre nézve sok figyelmet tett a bizottság; valamint az utakra nézve is. A szerződés értelmében 15 nap alatt köteles a hiányokat pótolni. Szegült figyelemmel hallgatja a nép a szép ígéretek s várja a belső telkek után a legelősztalékok. — Február 3-án tartott, tombolajátékkal összekötött táncstély, a m. polg. olvasó-egylet könyvtárának 50 frtot jövedelmezett. — Baumann és Huszágh fiatalemberek párbajt vívtak. Mindkettő peunával dolgozó kezére kapott bajt. — Folyó hó 8-ikán Jablonszky Miksa, az öreg jegyző fia, egyhangúlag lett aljegyzőnek megválasztva.

Veszelinov Milos begecsi lakostól, egy 5 éves, pej, kancát; Csarnicz Fülöpöt egy 5 éves paripa, hiányosan kiállított járlat miatt, bitangásba vétetett.

Weisz B. F. az orsz. m. gazdasági egyesület iskolai takarékpénztár szakosztályának alelnöke, a magyar iskolai takarékpénztár fenállásának 10 éves jubileuma alkalmából írt értekezésében a szabadkai iskolai takarékpénztárról és annak derek vezetőjéről a következőket nyilatkozik: Mennyit érhet el csak egy buzgó, ügyünk iránt lelkesülő férfi, mutatja legjobban a szabadkai iskolai takarékpénztár. Dr. Guln György a takarékpénztár és népbank igazgatója, 1875. március havában életbeléptette a nevezett intézményt és lelkes, hazafias buzditásának sikerült, hogy a múlt évben az „iskolai takarékbetételek“ a kamattal együtt 91.833 frt 96 krra rúgtak. Vajha hazánkban sok oly komoly és buzgó fia volna, a ki intézményünket hasonló erélylyel előmozdítaná.

A zentai kir. járásbíró tagjai, a napokban dr. Möré, újonnan kinevezett aljárás bíró tiszteletére igen sikerült bankettet rendeztek.

Dux Károly hódásági jegyző Mariska leányának Rumbach Mihály urral való egybekelési ünnepélye március hó 2-án leend.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatóságokhoz: Gyakori az eset, hogy az állatok elhullása, vagy kiirtása alkalmával az eljáró állatorvosok és az ezeket helyettesítő emberorvosok egyszerűen csak jelzik a betegséget, a melynek következtében az állat elhullott, vagy kiirtott, a helyett, hogy tüzetes láttelelet, vagy boncleletet vennék fel, mely nélkül, különösen peres esetekben, a felülvizsgáló testület határozni képtelen. Felhívom ennélfogva a törvényhatóságokat, hogy az állatorvosokat és az ezeket helyettesítő emberorvosokat utasítsa, miszerint valamely állat kiirtásánál vagy pedig peres-kérdésekben a kórisme egyszerű megnevezésével soha meg ne elégedjenek, hanem minden ily esetben tüzetes láttelelet, illetőleg boncleletet vegyenek fel s abban pontosan és lelkiismeretesen leírt tünetekből vezessék le a kórismet, hogy így a felek vagy hatóságok kezében maradandó nyoma legyen annak: mi féle kórtünetek vagy kóros változások alapján mondatott ki a kórisme. Budapest 1884. évi június hó 29-én. A miniszter helyett: Matlekovits s. k.

Ó-Becséről írnak: Az itteni önkéntes tűzoltó-egylet folyó 7-én tartott bálja igen jól sikerült. Az első négyest 140 pár táncolta. Megjelentek: Popovics Vazulné, Vissy Károlyné, Gombos Béláné, Vlahovics Istvánné, Dörner Mártonné, Zavisits Istvánné urhölgyek; a leányok közül Popovics Irén és Mariska, Martinovics nővérek, Zavisits Mariska, Fischer Mariska, Barna Ilonka, Feszli Anna, Kéner Ilona, Riha Teréz, Mulik Ninike, Sánta Franciska, Mrávic és Kleinvald kisasszonyok s még számos szép. A kedélyes multság csak vasárnap reggeli 6 órakor ért véget.

Zentán Jedlicska István házipénztárnok, mint hírlík, ezen állásáról lemondott.

Az adai magyar olvasókör f. hó 3-án tombolával egybekötött táncestélyt rendezett.

Az ó-szivaci ifjúság által f. hó 1-ére kitűzött bál, közbejött akadályok miatt f. hó 13-ára halasztott. A rendezőség.

Kuláról írnak: A kulai óvoda-egylet az óvoda javára f. é. február 6-án tombolával egybekötött táncvigalmat rendezett, a mely elég jól sikerült és az intézet részére is szépen jövedelmezett. — Mezey Zsigmond ur, hódásági kir. közigazgató, Kulára közigazgatói helyettesnek rendeltetett ki. — Kovácsy Agoston ur, volt kir. közigazgató, Kulán ügyvédi irodát nyitni készült. — F. é. február 3-án halt meg Kulán élte 90 ik évében Strauch Ferenc, a község ezidőszertől Nesztor. A boldogult 5 kinst. uradalomban volt tisztartása kezdetben még az igazgatóság alatt is szolgált. Nyugdíj békével!

A hódásági takarékpénztár f. 1886. évi február hó 21. napján d. e. 9 órakor a takarékpénztár üléstermében tartandja ez idei XIV-ik évi rendes közgyűlést. A közgyűlési tárgyai: 1. A közgyűlési elnök megválasztása 2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a lefolyt üzleti év eredményéről. 3. A mérleg előterjesztése és a tiszta nyereség mikénti felosztása iránti intézkedés 4. A felmentvény megadása. 5. A visszaléptet 6 igazgatósági tag helyébe az alapszabályok 74. §-a értelmében megválasztása. 6. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tagnak megválasztása. 7. Netáni indítványok. — Az intézet részvénytőkéje 30.000 frt, osztalék egy részvényre a részvény kamatokkal együtt o. é. 42 frt.

Bezán mezővárosában keresztül vitt urbéri átalakítási tervet hitelesítésére Zsulyevits Demjén kir. törvényszéki bíró és Lovich Kálmán kir. telekkönyvezető küldetett ki.

Vádjogi döntvény. A kir. kuria büntető osztálya utóbbi ülésében a következő elvi kérdés fölött hozott határozatot: „Egyedül sértett fél indítványára indítható bünvádi eljárás folytán a megidézett sértett félnek a végtárgyalásról elmaradása a vád visszavonásának tekintendő-e még az esetben is, ha sértett fél előzőleg vádlottnak megbüntetését kérte s a kir. ügyész e célból a végtárgyalás alkalmából indítványt is emelt? — A kir. kuria alapos indoklás után határozat gyanát kimondotta, hogy a sértett fél visszavonható indítványára üldözendő büntetendő cselekmény miatt végtárgyalás megtartására a sértett fél jelenléte mulhatatlanul szükséges s ennek a végtárgyalásról kellő és különösen az elmaradás következményeit feltüntető megidézése után igazolatlan elmaradása a vád visszavonásának tekintendő.

Az apatini takarékpénztár február hó 14-én délután 3 órakor az intézet helyiségében XVI. rendes közgyűlést tartja. A pénztári forgalom 2,014,568 frt 6 kr. volt, mellyel 4531 frt 91 kr. tiszta nyereségnyert el. Az intézet (50%-al befizetett) részvény tőkéje 50,000 frt, tartalékalapja pedig 11,274 frt 75 kr.

Bezánban Bosnyák Jánosné, dr. Goldschmid Dezsóné, Loschitz Béláné, id. Loschitz Lajosné folyó hó 20-án a Kovács-féle vendéglőben jótékonycélú pikniket rendeznek.

Kersch Ceciliát, Kersch Ferenc, volt almási kántor-tanító szép és kedves leányát eljegyezte Herr Ödön n. becskeréki főgymnáziumi tanár.

A rabnók gyermekei. Az igazságügyminiszter közelébb megállapodásra jutott a belügyminiszterrel aziránt, hogy a börtönökben elzárta női foglyok csecsemői miként gondoztassanak. E szerint a börtönben született gyermekek ezentúl csak másfél évig fognak az illető kir. ügyészségek által gondoztatni. A gyermekek másfél éves koron túl való gondozása csak az esetben történik kivételesen, ha az anyyra fejtelenn lenne, hogy a hatósági orvos szakvéleménye szerint a Korához mért eledelkeket táplálni nem lehet; ily esetben a gyermek mindaddig az anyánál hagyandó, míg azt a hatósági orvos szükségesnek tartja.

Apatinból írnak: Az első apatini segélyező szövetkezet folyó hó 7-én tartotta meg rendes közgyűlést. A szövetkezet derek igazgatója Fuderer József röviden üdvözölte a jelenlévő közel 500 tagot, mely után dr. Kék Lajos a közgyűlés elnökevé és Ehmann Ferenc jegyzővé választották meg. Az elnök kellő mihez tartás végett figyelmessé teszi a közgyűlést a napirend tárgyaira és ezzel a közgyűlést megnyitottak nyilváníti. Első és főbb tárgy volt az igazgatói jelentés a múlt évi üzlet lefolyásáról. Az igazgató felolvasta az erre vonatkozó kimutatást. A forgalom a múlt év végéig 410,932 frt 90 krt tesz ki. Házbér, a hivatalnokok, napibiztosok, felülvizsgálók, a jegyző, szolgáló évi fizetése, adó és egyéb költségekre, kiadott 426 frt 26 kr. Egy részvénynek értéke 49 frt 48 kr. A tiszta nyereség 8355 részvény után a 44 kr 3676 frt 20 kr. A vagyoni kimutatás 430,191 frt 64 krt tüntet fel. Krieg Károly számvizsgáló tagnak azon megjegyzése, hogy a számadások felülvizsgálata alkalmával egy csekély könyvelési tévedés helyreigazított, nagy nyugtalanságot okozott. Az első könyvvezető által véletlenségből elkövetett hiba, abban állott hogy 15 frt kamatfizetés nem volt kellő módon bevezetve. Felemlített még, hogy a jegyzőkönyv hitelesítésére megválasztott Klemm Pál és Umstädter Mihály oda nyilatkoztak hogy ők a közgyűlés jegyzőkönyvét alá nem írják; ennek következtében Láncker Antal a hatóság képviselőjének felszólalása folytán, Józits József és Landenberger Ferenc választották a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Felhívás dinynyetermelőinkhez. Hogy a dinynye hazánk kedvező éghajlata alatt majdnem mindent jól megtermés és a kertészkedés egyik kedvenc ágát képezi, az köztudomású; az is ismeretes, hogy e kellemes gyümölcsök iránt nyugoti és északi szomszédaink fokozódó érdeklődést kezdenek támasztani, ugyannyira, hogy kivételünk e cikkben némileg meg is indult. Előrelvélő népek természeti kincseiket mindjobban érvényesíteni törekcsenek, hacsak az a törekvés bennünket is, fejlesszik tekintélyesen azt, a minek most még csak tejlődésképes csirát észlelhetjük, adjunk ott, a hol a viszonyok kedvezők, az eddigi kedvelésnek gazdasági üzletszerű jellegét. — Hogy a dinynye-kivétel a kívánatos lendületet elnyerhesse, akkor mint minden más cikknél tapasztaljuk, így ennél is első sorban két feltétel megvalósítás szükséges, 1-ször kivételképes árut kell termeszteni; 2-szor ez árunak egyöntetűnek kell lenni s nagy tömegben kell állani rendelkezésre. Ha e két feltétel meg van, akkor a kereskedelem azt természetesen fel fogja karolni valamint a szőlő- és gyümölcstermelésnél, a fajtákat redukáljuk, főleg a piacépítésség szempontjából, tehát azonképpen kell a dinynye-fajtákból a célunknak megfelelőbbet kiválogatni, ezeknek magvait nagy tömegben minden eltajzástól menten tisztán előállítani. Ez utóbbi feladat az előbbiekkal elváhatlanul kapcsolatos: szervezendő tehát a tiszta magtermelés és épen azért az országos gazdasági egyesület kertészeti szakosztályának megbízásából felhívom dinynyetermelőinket, akár tagjai az országos gazdasági egyesületnek, akár nem, hogy a nagyban való termelésre ajánlatos dinynye fajták megállapítása s azok tiszta fajtájú magvainak nagyban való termelése, ugy szintén a kivétel utjában netán álló akadályok kérdéseinek megvitatására ez évi febr. 28-án d. u. egy órakor az országos gazdasági egyesület Közletkén a kertészeti szakosztály által megtartandó értekezletre megjelenni és ez iránti szándékukat az egyesület titkári hivatalába, Budapest, Közletek, személyesen vagy levéllel bejelenteni sziveskedjenek. Hajós József kir. tanácsos, a kertészeti szakosztály elnöke.

Figyelmeztetjük a rendőrkapitányságot a hőkikördő kocsisok azon visszaélésére, hogy a kifelé vívó havat az apatini uton utahosszat részünt ledobálják, részünt sebes hajtás által kirázzák. Jó lenne egy-két ilyen kocsiat hűvörsre tenni, hadd elmékednek egy kicsit a köztisztaságról.

A kettős házasság büntetetté illetőleg nagyjelentőségű elvi kérdés döntött el a kir. kuria büntető szakosztálya Pernel Béla elnöke alatt, tegnapi ülésén. A vitás kérdés ez volt: „A btk. 251. §-a szerint minősülő kettős házasság büntetése, a házasság szerződés megkötésével vagy pedig az első vagy második házasság megszűntével veszi-e kezdetét? — A teljes ülés úgy határozott, hogy a kettős házasság folytonos büntetett (delictum continuum), melynek elévülése csak az egyik vagy másik felolásával, illetőleg megsemmisítésével veszi kezdetét. Ugyanezen teljes ülésben a következő kérdés került megvitatás alá. „Alkalmazható-e btk. 336. §. 7. pontjának rendelkezése az iparossegéd által elkövetett olyan lopásra, melyet a munka adójának műhelyében levő dolgokon visz véghez? — A teljes ülés igenlő értelemben határozott. A harmadik kérdés, mely megvitatás tárgya volt, ez: „Tekintettel az 1883 VI. t. c. 7. §-a 1. pontjára, a kir. járásbírósgok hatásköréhez utalt büntető ügyekben elévülés-felforgása esetében van-e a kir. kuriahoz fellebbeletnek helye? — A teljes ülés nemleges értelemben határozott.

Kunbajai születésű Huchtacker Rókus 46 éves napszamoson, a kit e hó 3-án Kunbajáról vittek fel a fővárosba a Rókus kórházba, veszedelmes betegség vett erőt. A szegény ember egész teste, feje, dereka, kezei, lábai, szája, szeme, szakadatlanul mozognak mintha egy láthatatlan kéz dróton ráncigálná. A kocsiiban, melyen felhozták, le kellett kötni, hogy le ne vessze magát, a széken két ember tartotta, hogy le ne essék. Sőt mi több, a szegény ember izmai még éjjel is mi-

dőn alszik, folytonosan rángatóznak, úgy hogy a földön kellett neki ágyat készíteni, nehogy az ágyból kiessék. Baja 4 év előtt keletkezett kismérvű reszekéssel s azóta egyre fokozódott. Az orvosok idült ideg-betegséget konstataáltak.

Apatinban folyó hó 8-án 26 pár kelt egybe. **Vettük** a bács-bresztováci takarékpénztár forgalmi kimutatását az 1885. üzletéről. Mérlegszámlája 129254 frt 25 kr; nyer-számlája 13919 frt 30 krt tüntet föl. Forgalmi kimutatása 545,104 frt 60 kr.

A megszállott tartományokkal való postaforgalom kiterjesztése tárgyában a közlekedési miniszterium hirdetményt tett hozzá, melyből felemlítjük, hogy 1886. évi február hó 1-jével a Bosznia és Hercegovinával való postaforgalomban a következő fontosabb változások lépnek életbe. Bosznia és Hercegovina azon helyeire, ahol postahivatalok vannak (a novibazari pasalikba egyelőre még nem) express levelek is küldhetők ugyanazon feltételek alatt, melyek a beföldön érvényesek. Postautalványok ezentúl Bosznia és Hercegovinába és a novibazari pasalikba is küldhetők, következő díj mellett: 40 frt 20 kr, 50 frt 25 kr, s i. t. minden további 10 frtért 5 krral több. Egy postautalványon legfeljebb 300 frt adható fel. Távirati posta-utalványok Bosznia és Hercegovina táviratával egyesített postahivatalaihoz intézhetők (a novibazari pasalikba még nem). A távirati utalványokért következő díjak járnak: a) a fentemlített utalványozási díj; b) a megfelelő távirati díj; c) ha az utalvány nincsen „poste restante“ címezzel, 15 kr kézbesítési díj, és d) 10 kr a távirati utalványnak a postahivataltól a távirat állomáshoz való átviteléért, mely díj azonban az esetben, ha e két hivatal egy épületben van, elesik. Postai megbízások ezentúl a megszállott területekről Magyarországra is intézhetők. Kocsipostai küldemények Bosznia és Hercegovinába és a novibazari pasalikba küldhetők: 1. csomagok érték-nyilvántással és a nélküli 15 kgr. súlyig; 2. érték-nyilvántással ellátott levelek (pénzes levelek); 3. utánvételes csomagok. Bővebbet a hivatalos lapban.

A bajai zsidó nőegylet e hó 6-án, mükedvelői előadással egybekötött táncvigalmat tartott, mely minden tekintetben kitünően sikerült. A mükedvelők két, egyfelvonásos vígjátékot játszottak el. Berezi „Bákirályon“-ját: Deutsch Zsigáné, Herman Juliska k. a., Salamon Armin, Vécsei Samu, Somogyi Agost és Valentin Emil és „A nyelvtant“: Kornis Aranka, Berger Bert kisasszony, dr. Herman, Veidinger Zsiga és Bruck Pál adták. Az előadást reggelig tartó tánc követte.

A Budapesti Hirlap f. hó 10-iki számában a következő cikket közli, mely a benne szereplő egyéneknek és adatoknak fog a ránk nézve is érdekes és tanulságos: Szeberényi Lajos, fia a dunáninneni evangélikus püspöknek, most Zsilinszky Mihály és Trsztyánszky Mihály névleges szerkesztő társaságában egyházi újságot csinál, mely magyar nyelven jelenik ugyan meg, de zughazafiságot prédikál s ravaszul fondorkodva a panszlávok malmára igyekszik vizet hajtani. Ő mondta ki azt a bányaságot is, hogy a papok ne foglalkozzanak nemzetiségi vagy politikai kérdéssel, csak egyháziakkal s ettől a szelleműl vezérelve, lapjában neki ment a pozsonyi liceum tanároknak, mikor ezek a panszláv papnövédeket kiesapták s kiméletlenül lehordta őket, miért istennek egy két hív szolgáját a papi pályáról örökre leszorították. Hogy istennek ezek a hív szolgái fanatikus ellenségei voltak a magyar hazának, az a Szeberényi Lajos szemében mellékes dolog. A tanárokat e támadás ellen védelmébe akarta venni Steltzer Frigyes kiszácsi evangélikus lelkész s egy cikkben megírta, hogy kik is voltaképpen azok a fiatal emerek, a kiket panszláv törekvések miatt a pozsonyi tanárok kizártak. S ezt a védő cikket a hazafias újság nem adta ki. Beküldték azonban hozzánk is, s mi átvesszük belőle a kizárt diákok jellemzését, melyből a nagy közönség legjobban megítélheti, hogy mitéle elemektől szabadította meg az evangélikus egyházat a pozsonyi ítélet. Az elsőt Hurbán Bohuszlávnak hívják és a híres Hurbán lubokai pap fia, aki a szabadságharc idejében hordák vezetett a magyarok ellen. Az apja Újvidéken neveltette, nehogy valamiképp magyarul megtanuljon, épügy mint a másik Hurbán fia, Vladimir aki már pap is. (Mellesleg mondva, mikor ezt a Vladimir páppá választották Szeberényi püspök az öreg Hurbánnak távirati uton gratulált!) A másik kizárt diákok János Szvatopluknak hívták, ennek az apja egy dalt írt, melyet a Bach-korszakban minden panszláv körben énekelgettek, s a dal Szvatopluk föltámadásáról szól, ki ezer éves álom után újra eljön, hogy a magyarokat visszakeresse Ázsiába, a honnan jöttek. A harmadik kizárt diák, Kvacala Károly, Hurbán segélyezi, eddigelőt többet adott 1000 frtnál. Hogy mi célból? könnyű kitalálni, főképp ha egy szintén Hurbán által segélyezett s ma már papi minőségben működő másik Kvacala Károly viselt dolgait figyelemmel kíséri valaki. Szóval a pozsonyi tanárok nagyon hazafias dolgot cselekedtek, mikor a veszedelmes fiatal urakat örök időkre leszorították a papi pályáról, és a Szeberényi Lajos Zsigmond által befolyásolt pozsonyi újság nagyon gyanussá tette magát, hogy először meg merte őket támadni, s hogy másodsor a cáfoló cikket nem adta ki.

Irodalom.

A Petőfi-társaság ez évi nagygyűlése valóságos irodalmi ünnep volt és fényes bizonyítást adta annak a nagy népszerűségnek, melyet e társaság a nemzeti irodalom emelése által jogosan kiérdemelt. Heti közlönye a „Koszorú“, mely most VIII. évfolyamába lépett, a bölcseleti kritikának új lendületet adott irodalmunkban és minden tekintetben független, szabad szava élénk viszhangot keltett a hazai szépirodalom jelene és jövője iránt érdeklődő művelt közönségben. Arany János „Koszorú“-ja óta nem volt közlönyünk, mely nemzeti alapon tudományos szépirodalmi kritikát gyakorolna. E hiányt akarja a Petőfi társaság „Koszorú“-ja b-tölteni, mióta Ábrányi Emil az új nemze-

dék e legrokonzenevesebb lyrai költője, vette át a lap szerkesztését. Előttünk fekszik a „Koszoru“nak az új évben megjelent 1-3 száma, melyekben különös figyelmet érdemelnek Palágyi Menyhért, a lap főmunkatársának, bölcséleti, esztetikai és kritikai dolgozatai („A szép és fenség fogalma Kantnál“, „Rákosi Jenő a tragikumról“, „Az akadémia“). Bodnár Zsigmond, a jeles kritikus, „Petőfi Sándor és századunk lyraja“, című tanulmányt közöl. Vannak kritikák a „Jubilánsok“ (Tolnai regényéről), Dóczy Lajos „Széchy Mária“, járóll, Torkos László újabb költeményeiről, sat. A „Koszoru“ közöl egy-egy válogatott regényt, elbeszélést, valamilyen költeményeket is. Jelenleg Tolnai Lajos „En fogtam meg“, című regénye folyik benne. Elbeszéléseket találunk Munkácsi Kálmántól és Scossa Dezsőtől; költeményeket Abrányi Emilől („Lakások dala“) és Tolnai Lajos balladáját „Kun László“, mely a Petőfi-társaság nagygyűlésén oly élenk hatást keltett. Ajánljuk a lapot a művelt magyar közönségnek, mely az irodalmi, művészi és tudományos jelenség-k fölött független ítéletet akar magának alkotni és a kritika bölcséleti oldala iránt is érdeklődik. A tágabb közönséget is érdekelheti az élenk ellenzéki szellem, mely e kiváló jelentőségű lapban nyilatkozik. A „Koszoru“, a Petőfi-társaság heti közlönye, előfizetési díja negyedévre 2 frt. Az előfizetési összegek a „Koszoru“ kiadó hivatalához intézendők Budapest, VII. Dob-utca 14.

Ó-Becse, 1886. febr. 8.

A »Bácska«-iik számában Luft Károly ura »Kendertermelés hasznosságáról« cím alatt egy cikket közöl, melyet állítólag az ó-becsei gazdák m. évi december 27-én tartott értekezletén felolvasott.

A cikk végén csekély személyemmel is foglalkozik, több, a valóságnak nem egészen megfelelő állítás után azt mondván: »Zsótér ur azt hiszi talán hogy a szerencsén (már mint ő) megtette kötelességét, a szerencsén mehet.«

E néhány sort akként magyarázom miszerint: Luft ur magáról olyakat képzel, mintha az összes kendertermelési mozgalomnak kezdeményezője ő lenne és én azáltal, hogy a szövetkezetre vonatkozó tervét a gazdaközönségnek nem ajánlottam, irányában hálátlanságot követtem volna el, sőt tudja Isten miféle céljaim lennének, talán az ő tervével, az ő kijátszása mellett.

Először is konstátalom azt, hogy a kendertermelés felkarolása, a gazdasági társulat kebelében kezdeményeztetett és én — mint e társulat elnöke — élenk levelezést folytattam Zombori Antal szegedi tanácsnokkal a tervezett szegedi kenderkikészítő szövetkezet megbízottjával már akkor, midőn Luft ur még valahol Verbászon lakott és a kenderkikészítés körüli széles ismereti és szövetkezeti tervei előttünk teljesen ismeretlenek valának.

Luft ur az ősszel Ó-Becse-re tévén át lakását több ízben élenk terjesztette szövetkezési tervét, melyet én — feltéve hogy számításai alaposak — szépnek és pártolásra méltónak találtam és találok ma is egy oly vidéken, a melyen már a kendertermelés hosszab idő óta dívik és az a gazdasági üzembel rendszeren felvéve levén, annak megmunkálása tapasztalt és szorgalmas munkásnép által végezhető; de nem nálunk, hol az még teljesen ismeretlen termelési ág, hol a gazdák nagy tömege avval még nem foglalkozott soha, s hol a munkás rest és értelmetlen és hozzá a kender körüli fogásokról fogalma sincs.

Nézetem szerint szükséges először, hogy a gazdák kísérletet tegyenek magával a termeléssel, hogy informálva legyenek: vajjon a talaj hoz-e ama számításoknak megfelelő mennyiségű és minőségű termést? beilleszthető-e nagyobb zavar nélkül a kender termesztése gazdasági rendszerünkbe s végre kapunk-e munkást, ki kenderünket értékesíthetővé tegye?

Talajunk, igaz hogy gazdag, sőt helyelhellyel túlbujá; igen! de gázos és csekély miveltű. A kender pedig mélyen mivelt, tiszta és porhanyag földet kíván, nem olyat, minőt mi jószággal esőben vagy száraz időben gázoltatni és csekélyen felkarcolgatni szoktunk. — De legnagyobb probléma mit megfejtünk kell: a kender kinyűvése. — A mi munkásaink az először tanulni és megszokni kell. Luft ur pedig a mi munkásainkat még nem ösmeri.

En mint gazda, ki gazdasági és munkás viszonyainkat teljesen ösmerem, nem pártolhatom a kenderkikészítő szövetkezet megalakulását, mielőtt tisztába nem jöttünk magának a termelésnek mikéntjével. Mint egy gazdából álló testület elnöke, — kinek véleményére többen hallgatnak — nem tanácsolhatom az illetőknek egyedül Luft ur szavaiba vetett bizalomból a szövetkezetbe lépést még azért sem, mert: nem akarom e szépen felkarolt ügyet kitenni annak, hogy nem sikerülés esetén azt a napirendről örökre levenni legyünk kénytelenek. Minden új terme-

lési ágnak lassan kell terjedni, mert csakis így verhet az erős gyökereket.

Ezen most kifejtett indokokat a 27-iki értekezlet is magáévá tévén, Luft ur kenderkikészítő szövetkezeti terve elfogadva nem lett, hanem az értekezlet összehívói megbizattak, hogy magukat Michelsz testvér urakkal, a természetdó kender átvétele iránt, összekötésbe téve, az eredményről annak idején az ujonnan összehívandó értekezleten jelentést tegyenek. Az illetők a megbizásnak eleget tévén, az értekezlet összehívása legközelebb megtörténend.

Luft ur tervét (mindig feltéve hogy számításai alaposak) ismétlem hogy szépnek, hasznosnak, — de korainak tartom; azért Luft ur ne vegye rossz néven tőlem, hogy ezen reá nézve modus vivendi-ben — magasabb szempontra helyezkedve — kénytelen voltam vele ellentétes álláspontot elfoglalni.

Zsótér Andor.

FARSANGI LEVÉL.

Közlő: SZOBONYA BERTALAN.

(Vége.)

S midőn mindezt elgondolja, egy erős könyösepp pereg le arcán; neje dehogy veszi észre; hisz e percben épp Raul, a csábító, verekszik az elcsábított férjével és földhöz szegezi azt a nyomorultat, aki elég vakmerő volt az isteni Raul ellen tűzhelye becsületes síkra szállni.

De ne zavarjuk a nő örömet, lebbentsük fel a férj fájó gondját. Keressük, kutassuk mit mond a történet, rabszolgát adott-e a nőben a férfiaknak, vagy vele egyjogú, egy értelmi fokon álló társnőt, hogy ketten képezzenek egy tökéletes lényt, mely a természetáta hivatást egyedül betölteni, egyedül végrehajtani képes.

Ismerjük Arria történetét, ő mutatta meg Paetusnak, hogy mint kell meghalni tudni akkor, midőn becsületben élnünk nem lehet.

Seneca — Neró által üldözve, nejevel együtt vágta fel ereit, hogy együtt haljanak meg.

A Pisó-féle összeesküvésről egy Epicharis nevű nő is tudott s a kámpadon sem vallotta ki az összeesküvők nevét.

Aspasia Socratessel filozofált s egy Periklesen uralkodott.

Galvani neje, Galeazzi tudós leánya, vette észre a béka rángatózását, melyet a fém, a hullám előidézett.

Huberth 17 éves korában vakult meg s neje szeméi által látva, írta meg természettudományi művét.

Niebuhr, a nagy történész, minden eszméjét nejevel vitatta meg először s azután fogott megírásához.

Stuart Myl a „Szabadságról“ írt nagybecsű művének előszava helyén e sorok állanak: Az ő kegyelt és mélyen gyszolt emlékének ajánlom e munkát, ki műveim sugalmazója, részben szerzője, kinek fenkolt érzete volt buzdításom s helyeslése legédesebb jutalmam. S így végezi: Ha csak részben is képes volnék a világ előtt mindazon nagy eszméket tolmácsolni, melyek vele együtt sírba szálltak, több jót eszközölhetnék azáltal, mint azzal, a mit még írhatok, nem számítván többé páratlan bölcsességének sugallatára és segélyére.

De ne folytassuk, az önk türelme rövidebb lenne, mint az időm, ha felsorolni akarám a társadalom azon hőseit, akik mint nők lettek halhatatlanokká.

Csak még Széchenyi Istvánnra hivatkozom. Nagybecsű műveit neje bírálta meg, az ő cenzuráján mentek előbb át s azután indultak felrázni álmából a szunnyadó országot.

De nem azért soroltam fel példákat, hogy azt bizonyítsam, hogy kivételes észbeli tehetséggel megáldott nők is vannak, a nők észbeli tehetsége a szabály s az elme eltunyulása kivétel.

Hisz magam is ismerem egy ifjú költőt, kinek első kritikusa a nővére; egy festőt, kinek kompozícióját a neje bírálta meg s egy ügyvédet, ki periratait olvassa fel nejének — s a ki úgy ismerne a nő szellemét, mint csak ahogy én ismerem, nem csodálkoznék, hanem konvertálna, ha apostata.

Hanem mind e nők nem léptek ki Athene gyanánt Zeus fejből, e nők mind olvastak, képezték lelküket s nem fognak nyomukba lépni azok, akik nem olvasnak.

Amit Aristoteles mond tehát, hogy a nő tökéletlen ember, Socrates, kinek meg volt Xantippája, hogy az asszony szerelmétől félni kell — idült ideák, temessük el az elmúlt kor vaksága mellé.

Mennyivel inkább értette át Stein Lőrinc a nő fenségét, midőn álláspontját körvonalozta a szocializmus és a nemzetgazdaság nagy keretében.

Toqueville azt mondja, hogy nem lehet lerajzolni azt az életet, melyet egy nő társalgása nyújt, kinek lelkéről a mi szívünkben fogamzott minden jót finomabban, visszatükrözve látunk. Toqueville, midőn betegem, megtörve írta utolsó művét, így sóhajtott fel: „Megakadna munkám, ha Mária társalgásának üdítő nyugalma fel nem derítene.“

Tompá pedig azt mondja szerencsétlenségnek, ha a nő, ki bir fényes tulajdonokkal, melyek a lelki műveltség alatt foglaltatnak, oly férjjel kerül össze, ki őt lelke szegénységében felfogni nem tudja.

Azt olvastam azonban egy legújabbban megjelent s a „nő“-ről szóló műben, hogy „Isten legyen irgalmas és kegyelmes az oly férfúnak, kinek felesége nében észbelileg fölülte áll.“ Ez a mű 355-ik lapján különféle verziókban hajtogatja a nő korlátoltságát, észbeli gyarlóságát. Azt mondja, hogy a nő komoly alkotásra nem képes, mert hiányzik gondolatának mélysége és megfigyelésének kitartása.

Nos, gondoltam magamban, ez a nézet ugyan nem támogatja az én álláspontomat.

Hanem hát rájöttem én arra, hogy mi fáj a tudós férfúnak.

Azt írja műve egy helyén, hogy az ő neje nem akarta elhinni, hogy a férj hatalma a nő fölött áll.

Ez a nő bizonyos okosabb asszony volt, mint férje, ha nem is irt könyveket; mert nem elég, ha a nő hiszi a férj fölénységét, azt éreznie kell.

Tanultam azonban mégis valamit ezen irótól, a ki orvos és a körül feltehetjük, hogy szakmájában leginkább járatos. Azt mondja, hogy a nő ideg- és kedélybaja, mely az organizmus specificus tüneteiből ered, jobban gyógyítható szellemileg, mint gyógyszerrek által.

Lehet-e jobb szellemi tápot képzelünk, mint a jó könyveket, lehet-e szellemileg gyógyítani azon nőket, a kik nem olvasnak.

Azt mondják, hogy minden nő arra a bizonyos kormányra törekszik, amit triváliter úgy hinak, hogy „papues“. Igazuk van: e kérdés a léteért való küzdelem egyik alakzata. De én azt hiszem, hogy mi férfiak mindannyian a nőuralom ezen jelvénye alatt küzdünk és ez természetes, mert a mi küzdterünk a nagy világ s nem a ház szentélye, melyben az uralom csak a nőt illelheti meg. Mi a társadalom harcosai vagyunk s a családi körben megpihenni akarunk. Csak hogy az ugynevezett papucs-kormány oly hatalom, melynek nem kizárólagos fegyvere a gyöngédség vagy a figyelem, mert a praepotens figyelmet, mely minket gyermekeknek degradál, csak úgy szoktuk megenni, mint a szellemtelen gyöngédséget. A nőuralom fegyvere az eszélyességgel párosult szeretet, mellyel ha a nő nem bir figyelme és gyöngédsége iránt a férj eszélyévé teszi, a mosogató dézsától az ebédő asztal praezidiumáig, mely — mint azt tapasztalni szoktuk — midőn dacára a meglevő vagyonnak, dacára a szükségesség cselédszámának üres volta által hirdeti, hogy a nő nem a háztartás feje, hanem az első cseléd, ki reggel takarít, délelőtt főz, ebéd alatt felszolgál, ebéd után varr, este harisnyát köt addig, míg az álom nyugodni nem üzi, hogy másnapra újra kezdje.

Ne értsenek félre t. hölgykorszor, én nem a munkát akarom nevétségessé tenni, én a szellemtelen munka kizárólagosságát védelmezem. Én a művelt, a mindennapi megélhetés gondjától ment társadalmi osztály nőiről szólok, önöknek, kik mind egytől-egyig ez osztály tagjai.

Nem mondom én, hogy a nő ne ellenőrizze a takarítást, ne gyakorolja a főzés művészetét, mely művészet és nem áll krumplihámzásból, hanem melynek célja az egyszerű ételnek megszerezni azt a zamatot, mely az ebédet ízletessé teszi. Egy nagyon okos nőtől hallottam, hogy hat hét elegendő a főzés megtanulásához, de gyakorlásához naponként egy óra is elég.

Hol van a nap többi része, mely ha ki is veszi osztályát a gyermekek, a varrógép, a háztartás ügyesbajos dolgai számára, még mindig marad idő a szellem művelésére, a melyre nem gondolhatnak azok, a kik nem olvasnak; pedig a nő csak úgy lesz „fele“ hites fele férjének, ha szellemével és nemcsak szerelmével köti örök hűséggel a férfi lelkét.

A nő nem esillógó már, mely a férfit egy pillanatra elszedíti. A szellemtelen asszony olyan, mint a fuchsinos bor — elmúlik a mámor s csak a fejfájás marad meg.

Nem lehetnek szellemben gazdagok azok, a kik nem olvasnak.

De engedjenek meg nekem, ha nem idézem, ha nem sorolom fel tovább a kérdés felderítésére adataimat, melyek mind nemcsak a nő kedélye világáról, nemcsak érzelmi szentségéről, szeretete tisztes lángjáról őriznek meg örök bizonyítékokat, hanem a melyek és hadd legyen ezen nyilatkozat értekezésem magva: melyek meggyőznek bennünket arról, hogy értelmi felfogás dolgában a nő a férfúnak sem alatta, sem fölülte, hanem mint az emberiség fele, mellette áll.

— ahogy mindaz, ami a nő értelmi felfogását a férfi értelmi tehetsége alá helyezi, először előítéletben, másodsor a nőnek felületes nevelésében bírja szülő okát, a természet nem maradt fukar a nővel szemben, csak a szülő volt mostoha, ki leánygyermeké értelmét nem képeztette.

A természet nem maradt fukar a nővel szemben. — Igaz e ez?

E kérdés felett sokan, nagynevű férfiak vitakoztak és vitakoznak ma is, engedjék meg nekem azonban, ha én egy oly kérdésben, mely a vita tárgyát még ma is képezi, ragaszkodom elfoglalt álláspontomhoz és ki merem mondani, hogy igenis értelmi tehetsége a nőnek egy színvonalon áll a férfi értelmi tehetségeivel, de csak úgy, ha az kellő művelésben, fejlesztésben részesült.

Ezen nézetem színre hozatalával sem akarok azonban bókot mondani hölgyeim, de azt se vegyétek zokon, hogy én e tárgyat mint kérdést vettem föl.

Valóban sokat gondolkodtam azon jelenségről, mely a nő és férfiak egy teljes lényavé minőségében nyilvánul és támaszkodva oly böles férfiak nézetére, mint Toqueville, Stuart, Myl, Smiles, Stein Lőrinc és Schopenhauer, a kérdés filozófiájával hamar tisztába jöttem, hanem hát nekünk, kik a természet templomának vagyunk hívei, mi nem vehetjük el magunktól a fiziológiát, vagyis élettant s kocogtatnunk kell természettudományok egy Istent valló hirdetőinél, hogy megtudjuk, mi helyet szánt a természet a legszebb ugyan, de értelmi szempontból vita alatt álló alkotásának, a nőnek.

Mert engedjék meg, de egy dolog bizonyos: bizonyos, hogy fejünkkel gondolkozunk. Önök mosolyognak, hogy hisz profétának sem kell lenni, hogy azt kitálaljuk és ez igaz, csak hogy ha a fej gondolkodik, akkor abban az agy székhelye minden értelemnek, gondolatnak, érzésnek és természetesen minden fájdalomnak. A szív pedig, melyre önök annyiszor apellálnak, nem egyéb, mint egy húzó- és toló szivattyú, mely a vérkeringést szabályozza.

Csak hogy sokan azt is állítják, már 2000 éve, hogy Galen mondta, hogy mennél több az agyvelő, annál okosabb az ember. Ezt én már nem fogadnám el kathekezizmus gyanánt, mert akkor azután konstátálnunk kellene, hogy míg a férfi átlagos agyveleje 1424 grammot nyom, addig a nő átlagos agyveleje csak 1272 gramm, azaz kevesebb 152 gramm. — Ére azonban vigasztalásul egy fiziológnál azt találtam, hogy a nő testűlyája csekélyebb a férfénál s ha viszonyítjuk a nő agyát testűlyájához, e viszony különözete kisebb mint a férfúnál, azaz aránylag test-

súlyához
fiak.
argum
tekerve
értelem
nél, le
mabb
még p
függ.
számos
meged
megere
van, a
többit
kább
ki ne
I
kodik.
kel fo
idegre
és mir
eljárás
zében
a kik
a ki
nek, a
I
mas ó
képez
imák
vette.
vagy
rege
olvas
volna
vlt l
könyv
zonyo
mélke
kell i
könyv
gyarb
nét, n
engem
dűje
sék m
vassak
elő J
üdül
remek
„Arat
leírva
hol l
sák a
szend
élveze
ben,
melyil
magya
„Buda
kötet
női ka
s ezek
gok a
mily l
Ott v
kérdé
4 frt
a nos
vasnal
csó k
zet ö
dom.
ne ol
melye
azaz
tösül
ezen
regén
én ol
azutat
vasmá
Pitava
Cassa
nekik
Nem.
Gyert
nem
háza
könyv
enged
Ez az
panyo
vet ve
a „M
rek,
Kormi
olvast
egy
mert
illető
én azt
két k
után;
mit se
nálun
mily g
lap, a
vagyu

súlyához a nőnek nehezebb az agyveleje, mint a férfiak. Az agyvelőtömeg tehát nem argumentál, hanem argumentál valami más is, ez az agy alakja. Mennél tekervényesebb az agy alakulása, annál nagyobb az értelem, ha tehát a mi nőnk agya kisebb is a miénkénél, lehet, hogy elasztikusabb, több ága buga, finomabb csőrendszere van, mi a köbitalmatat minősíti, még pedig a nő előnyére.

Igen ám, de az agy idoma annak fejlettségétől függ, az a nevelés vívmánya és ez természetesen. A napszámoknak erősebb a karizma, mert dolgozik vele, megedzli, de gyöngébb agyrendszere, mert nincs oka megerőltetni; az intelligens osztálynál megfordítva van a karizma petyhüdt és kifejtett az agy. Mennél többet foglalkoztatjuk tehát agyunkat, annál inkább fejlődik az; de fejlődhet-e azon nő agya, a ki nem olvas, a ki unatkozik; — nem!

Nem mondom azt, hogy az ily nő nem gondolkodik, gondolkodik, de miről? oly dolgokról, melyekkel foglalkozva, elsatnyul az agy és túlfelődik az idegrendszer: sentimentalizmus, ábrándozás, szenvedés és mind az, amit a nők sokszor elszenvednek, sokszor eljátszanak.

Azért tehát nem ok nélkül választottam értekezésem tárgya gyanánt azon vízben nevelt jácintokat, a kik nem olvasnak, mert jól tudom, hogy az oly nő, a ki nem olvas, lélekben elsatnyul és nyúge lesz a férjnek, a családnak és a társaságnak.

De ha olvasnak, ne olvassanak azért, hogy unalmas óráikat agyonüssék, hanem azért, hogy lelküket képezzék. Lássák, az első olvasmány természetesen az imakönyv és hány nő van, a ki imakönyvét nem azért vette, hogy olvasson belőle, hanem a bárszűnyegé vagy az ezüst csatja miatt. Ismerek nőket, a kik már régen anyák és Tárkányi-féle „Hajadonok őrangyalát” olvassák, igen, még bérmáláskor kapták; luxus lett volna mást venni. Egy nőnek láttam az arekét, egy volt lefotografirova, amint imádkozik. Nos, és az imakönyv megfordítva volt kezében. Azzal a nővel, bizonyosan az az eset hölgyeim nem robot, hanem elmékedés, hisz a nagy apostol mondta, hogy lélekben kell imádni az Istent.

A ki önközül megszokta Albach szentes imakönyvét, mely „Szent hangzatok” című van meg Magyarban, az bizonyonlag nagyobb áhitattal imádják Istent, mint a ki, — de ne többet erről; önközül értenek engem, tudják, hová céloztam.

Lássák, cukorba főtt nyálak után tokaj nedűje is fanyar; így vagyunk az olvasmánnyal. Kisértsek meg. Vegyenek elő egy történelmi munkát és olvassák. Ha elfáradtak bele, tegyék félre és vegyék elő Jókai egy regényét. Az elfáradt agy ismét felüdül és élvezettel fogják olvasni az első prózáiról egyik remekét. De fordítsuk meg a dolgot; olvassák el az „Arany ember” azon fejezetét, melyben Noémi van leírva a senki szigetén. Tegyék le a könyvet ott, a hol legérdekesebb és vegyék elő a történetet s olvassák a szabadságharc egy fényes lapját. El fognak szenderegni mellette.

Szoktassák meg agyukat a komoly olvasmányok élvezetéhez; a világirodalom oly gazdag ily művekben, hogy én megkísérlni sem akarom, hogy valamelyiket önöknek ajánljam. De önöknek ajánlom a magyar irodalom időségi és füzetes vállalatát. Ott a „Budapesti Szemle”, melyet Gyulai Pál szerkeszt. 12 kötet előfizetési ára 12 frt, annyi, amennyibe egy női kalap kerül.

A természettudományi társulatnak 5722 tagja van s ezek között csak 98 a nő. Miért? Talán száraz dolgok azok, a miket a társulat hirdet. Kérdezzék meg, mily kitűnő mű Emery műve: „A növények életéről”. Ott van a tudományos akadémia könyvkiadó vállalata, kérdezzék meg a pártolóktól, mily műveket kapnak 4 frt 80 krért, pedig mindezek oly művek, melyeket a nők, a kik szeretnek tanulni, nagyobb élvezettel olvasnak, mint sok szemeltemen regényt. Vagy az olcsó könyvtár! egy füzet 20 krba kerül s minden füzet önálló mű a világirodalom remekeiből. Nem mondom, nem akarom én azt mondani, hogy regényeket ne olvassanak, de válasszák meg, hogy azt a regényt, melyet olvasni akarnak, ki írta. Mert az elbeszélés, azaz a mese a regényben csak arra való, hogy köntösül szolgáljon valamely erkölcsi alapelvnek, hogy ezen alapelv annál inkább kimagasodjék. Ha önközül ezen alapelvre rá nem akadtak, akkor vagy rossz a regény, vagy önközül rosszul olvastak.

De ismerem nőket, a kik szeretik azt mondani: én olvasok mindent, nekem nem árt; az ilyen nők azután nagy mohón kapnak minden kedélyrontó olvasmányt, szeretik a la Chronique scandaleuse — Pitaval világhírű bűnöseit, olvassák Nanát, Foublast, Cassanova memoirjait és Boccacciót.

Nos — hát jól van, legyen — tegyük fel, hogy nekik az olvasmány nem ártott! De vajon használt-e? Nem. Megtanulta-e jobban becsülni férjét? Nem. Gyermekeit? Nem. — Nem, nem, s az olvasmányból nem tanult semmit, nem jegyzett meg semmit s midőn hazajön a férj, oly morális katekizmusokkal teszi le a könyvét, mint az a kis jácint, a kiről szólottunk.

De mert benne vagyunk az őszinte reflexiókban, engedjék meg, hogy még egy kérdéséget szelőztessék. Ez az, hogy sokan vannak, a kik egy pár hizlalt kappanyon is megtakarítható garasért sem akarnak könyvet venni, a kiknek egyedüli belletrisztikai kiadások a „Magyar Bazár”, a Milassinok, Fribeiszok, Laufferek, Mehnerek, Martirok, Emilák, Skultéty, Jozefák, Kormányos, Rózák féművei, meg a naptár.

És miért, a refrain mindig az, hogy hisz, ha átolvastam, akkor már nem kell, eldobhatom.

Hát ez olyan okoskodás, mint midőn egy valaki egy valamely művet két példányban rendelt meg, mert kétszer akarta elolvasni.

Igen ám, izetlen vásári műveket, melyekre az illetők gondolnak, ezeket elég elolvasni egyszer; de én azt mondom bűn elolvasni egyszer is, bűn azt a két krajcárt lefizetni a kölcsön-könyvtárnak egy kötet után; de viszont egy jó könyvet egyszer elolvasni, semmit sem ér, a művet bizonyos képzettség ember írta nálunknál, legalább azon szakmákban, a melyről írt s mily gondjába került, míg a szavakból sor, a sorból lap, a lapból könyv lett. De mert oly nagyon benne vagyunk, hát még valamiről. Láttam sok helyen, hogy

az ugynevezett szalonokban díszkötésben könyvek vannak az asztalokra téve. En ezeket a könyveket rendszeren megszoktam nézni és erre a tapasztalatra jutottam, hogy a díszkötés bár sokszor elkopott, de sőt elrongyolva volt, e könyvekből azért mégsem olvasott senki.

No persze, mondják önök, hogy tudhattam én azt meg? E találmány nem érdemel pátenst, úgy tudtam meg, hogy én azt hiszem, ha valaki egy könyvet akar olvasni, azt annak fel is kell nyitni; azok a könyvek pedig felnyitva sohasem voltak, mert különben az arany metszésnél a lapok nem lettek volna összeropogva s nem ropogott volna a megszáradt pép a könyv hátterinél, mikor felnyitottam. Így láttam én holt tőke gyanánt heverni Petőfit, Vörösmartyt, Dóczy „Csók”-ját, Schakespearét és többeket ezen hallhatatlanságokból, a kik örök eszméinek az lett a sorsa, hogy a szalonasztalon eltemetve hallgassák a város hétköznapi tereferejét!

De nem folytatom. Időm int és az önközül szives türelme.

Legyenek önök is részeséivé azon nagy horderejű vívmányoknak, melyekkel a tudomány minden nap hatványozott erőben gazdagodik. A mi korszellemünk megköveteli, hogy azok, kik a műveltségre igényt tartanak, minden tárgyról tudjanak, de úgy, mint az a tudomány szívonálának megfelelő.

A korszellem halad s a ki nem bír vele, azt elsodorja. A nőt a történet folyamán láttuk emelkedni mindig magasabba; ma melletünk áll, a férfi mellett, egyenjogú, egyenrangú vele. Az irodalom eszményíti, a képzőművészetet dicsőíti, a nemzet gazda áldja, a publicista csodálja; oly fényesen áll előttünk a nő, mint az a legszebb eszme, mely a férfi tetteiret gyújtani képes. Ne legyen ez a glória csalóka fény, mely hamis ékszerre löveli sugarát. Az önközül fenszégének nem a esillogás, hanem lelkők belérteke igaz záloga. A természet megáldotta nemes lélekkel, megáldotta szépséggel is. De az önközül szépsége csak akkor tűndököl, ha az lelkők bájanak tükre, enélkül a szépségnek nincs értéke, csak látszata.

Igy beszélt ezt el az én volt jó barátom dr. Ruffy Pál.

CSENO A BALKÁNON.

(A „Bácska” sajtó, külön tudósítójától.)

Gyertyaszentelő estéjét Karavelov bolgár miniszterrel töltöttem, Bár a görögöknel ez a nap (febr. 2) nem ünnepe, mert akkor ők még csak január 21-én vannak, mindamellett nagyszerű trakta volt a miniszteri palotában, azt hiszem hogy a zombori „Magyar olvasókör” agyon dicsért „társas vacsorája” ahhoz képest csak vékony esteből. A temérdek ételek közt, melyek átvonultak az asztalon, nekem legjobban ízlett a „dióval töltött paprika”, mézes tejben kifőzve, melyet maga a kegyelmes ur leánya Bukolika kisasszony cselekedett. Takaros, eladásra való hajadon, orcáján a szemérem, a konyhai tűz lángja miatt, csattanásig pirkadott; érző, bolgár szívet azt hiszem, hogy a nemzeti dicsőség is sebesebb ütemben dobogtatja ez idő szerint. Kollegám a „Peterburgszki Vjedomoszt” levelezője megsugta, hogy a kisasszony halálosan szerelmes Battenberg Sándorra, csak hogy ez nem tud róla semmit. — Köszönöm alásan az ilyen dolgot. Én is gimnázista koromban huzamosan Eugeniába a Napoleon feleségébe voltam szerelmes, úgy gondolom azonban, hogy neki sem volt róla tudomása.

Hogy a kisasszony nem valami nagy szerencsével üzi a szerelmeskedést az csakugyan kitűnő vacsora után, amikor leültünk kártyázni. „Durak”-ot játszottunk, csak úgy dióra s éktelenül lefőzött bennünket, ha nem miniszter leánya volna, rámondanám, hogy „disznóban” volt.

A kegyelmes asszony csak vacsora után csapta össze a két kezét, hogy ahun van ni, mégis elfelejtettünk valamit. O-Morovicáról Vojnits Dezsőtől kitűnő retket kaptam s abból mi nem ettünk, no de se baj, majd reggel szolgál az urainak.

— No csak szolgálj — gondoltam magamban.

Kérdésünkre, hogy miként ézi magát a dicsőség közepette, azt mondá, hogy rosszul, nagyon rosszul; igen sok vendég jár így háborús időben, az ördög sem győzi őket. Köszönjük alásan — gondoltunk magunkban — a nagy sziveséget. Suttymban meg is kérdeztem a pétervári levelezőt, hogy nem csónoplyai származású-e a kegyelmes asszony, mert azok szeretik úgy a vendéget. — De azt mondta hogy Cirkasziából való, az Ural mellől. — No az Isten gyarapítsa ő kigyelmét.

A politikára térvén Karavelov egy kicsit subsumálta a Khevenhüller gróf intencióját. Azt mondá, hogy ha elibük nem áll Pirotnál az osztrák magyar tilalomfával, hát eljötték volna egész Nagy-Kanizsáig ahogy benne voltak. — Ho hó barátom! az egy kicsit bolond munka lett volna.

Kérdésünkre, hogy jövőre minő kilátásai vannak, azt felelte, hogy semminő. Ő egy szerencsétlen apa, Bukolikát nem tudja férjhez adni, mert ez a tökéletlen, a fejedelemben szerelmes, már nyolc kérést elutasított. De pedig Battenberg nem házasodik meg soha, jobb szereti a garson életet, most is egy vodvill énekesnőt tart maga mellett, aki meglehetősen szilaj leány, francia szabású erkölcsökkel. Csit csak! Ime most is énekel a fejedelem mámorosítására.

Csakugyan az átelleni fejedelmi lakból hallatszott a guzlica hangja, mely a csengő éneket kísérte. Alkaimasint a fejedelemnek is vendégei voltak, mert minden ablak ki volt világítva és mint Bukolika kivallá — aki igen jól volt értesülve az udvarban történetekről — a fejedelemhez már ma egy egész borju cimert vittek a megszárszékéből.

Az ének tisztán átcsengett a hallgató éjen. Szép sopran hangon fujta a vodvill énekes:

„D-san ile ben ej dilruba,
Sevdim szeni, etnem ria.
Szende beni etme feda,
Ta hasre dek ej mehlika.”

Ami magyarul olyanformát tesz, hogy:

„Nagy az én rózsám ereje,
A szerb király sem bír vele.
De ha az én szavam hallja,
Sírva borul az asztra.”

No, hallják kérem — epéskedett Karavelov — most is milyen tivornyázás van ott s ezt a boldogtalan Bukolikát sem lehet jobb gondolatokra téríteni. Nyolc kérést elutasított, képzeljék, nyolc kérést!...

— No talán a kilencedik majd beválik — vizsgáltuk a gyötrődő apát — elég hosszú most a tarsang.

Egyébként ha a fejedelmi palota zajos is, de maga Bulgária egészen csendes, ha költő volnék, azt mondanám, hogy olyan, mint a természet nagy viharok kitörése előtt. A Balkánon akkora hó van, hogy a legintelligensebb hat ökör sem képes a szekeret vontatni. Legokosabb állat ilyenkor a medve, amelyik alszik a jó idő eljöttéig. (Ne tessék benne politikai érzést keresni, nem Oroszországra gondolom!) — Nem is annyira Khevenhüller gróf érdeme a tegyverszünét, mint inkább a mennyei gondviselésé, aki szép mástól méteres havat hullajtott alá, betakarva azzal a véres földet, a sáros avart, a jajgató mezőket szépen, simán, egyformán. Most nem lehet ráismerni, hogy melyik helyen hullott le legtöbb ősi rózsza s melyiken omlott legtöbb szerb vér. A nyavalyás konferenciás közben egyszer csak megszólalt az Örökkévaló hangja a dús havazásban s azt mondá: eredj te Milánka nyugotra, te meg Sándorka keletre, csücsüljetelek egy kicsit, míg okosabb gondolataitok jönnek.

Legalább Sligovicánál — akarom mondani Szlivnicánál — nem lehet már ráismerni, hogy ott dült „a nagyszerű halál” pedig ott füttyölték szerb nyelven amaz ismerős nemzetközi dalt: „Rózsza hazádba vissza vert seregem” stb. Pirot ellenben úgy néz ki, mint az országot, amelyen a munkát félbehagyták. Az ágyuk ott pauzálnak a hóban, olyan formán, mint mikor a tót napszámot ott hagyja talicskáját este az árokban, hogy hiszen másnap úgy is újra kell kezdeni, illetve folytatni a munkát. Hanem a „Vöröskereszt-egylet” derék egy institúció. Lehet, hogy most először van funkcióban (t. i. a miénk), lehet, hogy mert idegen országban működik, de bizonyos, hogy a színe java apácákat küldték oda. És milyen buzgón működnek? Két hetes feleség nem ápolja olyan szeretettel beteg férjét, mint ezek a barcosokat.

Egyik kollegám Komundoros Georgiosz — az atheni „Ravne” levelezője, halálosan bele is szeretett egybe s se szó, se beszéd, átkarolta a betegápoló derékát s azt mondta neki hangosan: Zóé mű zász agapó, — ami annyit jelent, hogy: csókoljak, képpdel alszom el — hanem kapott olyan manu propriát az egyik képére, hogy az 24 óra múlva is pirosabb volt a másiknál. Így egyesül a szelidség és a kegyetlenség egy lélekben. Annyit mondhatok, hogy ha szerkesztő ur meglátná ezen vörös kereszties apácákat, rögtön kedve jönne beállni... sebesült katonának.

Konstantinápoly úgy van most, mint a részeg diurnista, mikor hajnal felé azt dalolja, hogy: Két ut áll előttem, melyiken induljak?...

Az a gyerekes efendi a szultán, ott szórakozik a Jildiz-kjószkben, bájja is ő, ha az egész Bulgáriát bevetik is sóval. Egy országnál többet ér egy édes csók. Hanem a gondolkodó muzulmánok azt sóhajtják: én uram Istenem add jó végit ennek! A katonaság Ázsiából csak úgy dől, mint a gyerek az iskolából, rongyosan, éhesen vonulnak, de azért az imádsága mindenkinél oda megy ki, hogy: „padisáhyuz csak jasa!” éljen a császár! No, majd meglássuk, meddig él.

Mult hét egyik napján az orosz kózzel együtt feketéztem az Ali Ben Hariri kávéházban. Ravasz muszka typus ez a követ, Csacsikoff Ivánnak hívják, olyan végelszőkülésben szenvedő katona. Ez azt mondá, hogy önközül — t. i. Osztrák-Magyarország — családunk, ha azt hiszik, hogy a Balkánon lemond az orosz befolyásáról. Európában, a ki világalomra vágyik, az ne is kereskedjék másutt mint kelet felé. A nyugot már stagnálhat örökkéig, ott hódításról szó sincs. Konstantinápoly az a pont, ahol egyik lábával Európa, másikkal Ázsiára hághat a hatalom csücsére, sőt ha volna harmadik lába, azzal meg Afrikát tapodhatná meg. Ha az osztrák-magyar monarchia odáig nyujtaná a lába ujját, nemcsak azt, de az egész combját is lerágná az a sok kvodlibet náció, amely a felszigeten hemzseg. Ott csak az oroszoknak van missziója. Nem egészen mese az, hogy valamit egy Ur van az égben, egy egynek kell lenni a földön is. Ur van is szabadok kérdése már az, hogy a szárazföldön mindenütt a cár orcájának dicsősége világítson.

Igy Csacsikoff Iván.
Hát én el is hinném neki, hanem mit szól mind-ezekhez nálunk a pacseri kántor?!

Kajabusz.

Naptár.

Február.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
12 Pént.	Eulália sz. vt.	Eulália	31 Círus és János
13 Szom.	R. Katalin sz.	Kasztor	1 Február
14 Vas.	C 6 Bálint á. v.	C 6 Bálint	2 E. Tr Gy. sz. B. A.
15 Hétfő	Fauszt s Jov	Fausztin	3 Szim és Am.
16 Kedd	Julianasz. v.	Juliana	4 Izidor

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR.*)

A „Zombor és Vidéke” tegnapi vezérrölkében reám vonatkozó expectorációjára röviden válaszolva, kijelentem: hogy nekem nincs szükségem fogadtatlan prókatorra; de hogy ha már felkérletlenül is „hathatósan” támogatni kíván, akkor mindenképp kiméj meg személyemet „kegyes pártfogásától”; mert „becses szolgálatait” nekem teljesen feleslegesek, sőt légből kapott érvelése fonálán inkább árthatnak, mint használhatnak.

Zomborban, 1886. évi február hó 11-én.

Dr. Barlovits Simon.

*) Az o rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Lakás kerestetik

helyben, két szoba, egyik udvari lehet (esetleg butorozva) konyha és kamarával, szolid ár mellett, **azonnali** elfoglalásra. Ajánlatok kéretnek e lap kiadóhivatalába.

HIRDETÉSEK.

Zombor, 1886. február hóban.

A ZOMBORI TAKARÉKPÉNZTÁR XVIII. rendes közgyűlése

1886. évi február hó 14-én délelőtti 10 órakor

az intézet tanácskozási termében fog megtartani.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Igazgatói jelentés az 1885-ik évi üzlet eredményeiről
3. Az 1885-ik évi számadások és mérleg jóváhagyása és a tiszta jövedelem feletti intézkedés.
4. A felügyelő bizottsági tagok újból választása 3 évre.
5. A választmány felének újból választása 2 évre.

Az 1885-ik évi mérleg és alulírott igazgatói jelentése a t. c. részvényesek által a közgyűlés előtti 8 napon át az intézet helyiségeiben betekinthezők.

Tisztelettel

Barthal József s. k.,
igazgató.

3-3

9. szám.

jkv. 1886.

Árverési hirdetés.

Ó-Kanizsa község előjárósága részéről közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát képező nagyvendéglőnek 1886. évi május hó 1-ső napjától 1889. évi április hó 30. napjáig, azaz három egymásután következő évre leendő bérbeadás tárgyában, a község-házánál 1200 frt kiküldési évi bérlettel **folyó 1886. évi március hó 1-ső napján** nyilvános árverés fog tartatni.

Melyre bérleti szándékozók azon értesítéssel hivatalnak meg, hogy:

- a) az árverés megkezdése előtt 120 frt bánom-pénz lesz leteendő;
- b) bérlet csak az lehet, ki az üzletet maga fogja vezetni;
- c) bérlet félévi haszonbérösszeget lesz köteles az árverés befejeztétől számított 14 nap alatt készpénzben lefizetni;
- d) egyéb részletes feltételek a községi gazdasági jegyzői hivatalban tekinthetők be.

Kelt a községi képviselő testület 1886. évi január hó 21-én tartott közgyűléséből.

Mihály Sándor **Szilágyi György**
közs. jegyző. 3-2 közs. bír.

7539. sz.

tk. 1885.

Hirdetés.

Bezdán mezővárosában keresztülvitt urbéri átalakítás folytán szükségessé vált átalakítási tervezetnek hitelesítésére határidőül **1886. évi március hó 22-ik napjának reggeli 9 órája** és szükség esetén a következő napok Bezdán község-házához kitűzetvén, erről az összes érdekelték oly felhívással értesítettek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazottjuk által jelenjenek meg és az új tervezet ellen netáni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő; mert a régi telekkönyvek végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat a jóhiszemű harmadik irányában többé nem érvényesíthetnek.

Zomborban, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatósága 1885. évi október hó 8-án.

Dr. Millássevits Sándor, **Széchenyi József,**
kir. törvénz. jegyző. 2-1 kir. törvénz. elnök.

381. szám.

ex 1886.

Haszonbéri hirdetés.

Ó-Sztapár község tulajdonához tartozó volt kincstári pusztai földből 1800 kat. hold szántó folyó évi február hó 15., 16., 17., 18., 19. és 20. napján a helyszínen nyilvános árverésen, holdanként, vagy tetszés szerinti nagyobb részletekben is egy évi időtartamra haszonbérbe adatni fog.

Bérlő köteles a vételárnak 10%-át azonnal, a hátralévő bérösszeget pedig f. é. október 1-én lefizetni.

Bővebb felvilágosítások az árverés megkezdése előtt a helyszínen, vagy pedig a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt készséggel nyújthatnak.

A kérdéses föld a kanálison innen s egy része a túloldalon Brestovác és Veprovác községekkel határos.

Ó-Sztapáron, 1886. évi január hó 31-én.

Brezsovsky Vazul **Gyurisits István**
jegyző. 3-3 bír.

311. szám.

1886.

Pályázati hirdetés.

Nemes-Militics községében egy 120 frt évi fizetéssel és 40 kr. látogatási díjjal javadalmazott szülésznoi állás betöltésére pályázat hirdettetik.

Felhívhatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy folyamodványaikat képesítési okmányokkal felszerelve, a választás megtartása napjáig, azaz **folyó évi február hó 28-ig** alulírt községi előjáróságnál nyújtsák be Nemes-Militicsen, 1886. február hó 6-án.

Kaich József **Nagy Lajos**
jegyző. 3-2 kapitány.

Pályázat.

Csantavér községben 300 frt évi fizetéssel javadalmazott adóvégrehajtói állás betöltendő lévén, felhívhatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmazásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket alulírott előjárókhöz **f. évi február hó 20. napjáig** küldjék be.

A megválasztott végrehajtó köteles leendő állását azonnal elfoglalni

Végül megjegyeztetik, hogy a jegyzői teendőkben jártas egyének előnyben részesülnek.

Csantavér, 1886. február hó 7-én.

Hajdufi Károly **Szabó Ferenc**
jegyző. 3-2 bír.

Szivarika-papir
A VALÓDI
LE HOUBLON
francia gyártmány
CAWLEY & HENRY cégtől Párizsban
36-12
Utánadól óvatl!

EZT A PÁPIRT
Dr. Popl J. Dr. Ludwig H., Dr. Lippmann H.
belső szerveim meggyógyították, akik a tüdőbetegségben szenvedtek, és mivel az az egészségem számára annyira fontos volt, hogy meggyógyuljak, ezért megvásároltam ezt a papírt, és most meggyógyultam. Ezt a papírt mindenki megvásárolja, aki meggyógyulni szeretne.

Dr. Popl J. Dr. Ludwig H., Dr. Lippmann H.
belső szerveim meggyógyították, akik a tüdőbetegségben szenvedtek, és mivel az az egészségem számára annyira fontos volt, hogy meggyógyuljak, ezért megvásároltam ezt a papírt, és most meggyógyultam. Ezt a papírt mindenki megvásárolja, aki meggyógyulni szeretne.

Dr. Popl J. Dr. Ludwig H., Dr. Lippmann H.
belső szerveim meggyógyították, akik a tüdőbetegségben szenvedtek, és mivel az az egészségem számára annyira fontos volt, hogy meggyógyuljak, ezért megvásároltam ezt a papírt, és most meggyógyultam. Ezt a papírt mindenki megvásárolja, aki meggyógyulni szeretne.

Árverési hirdetés.

Matronos község előjárósága részéről ezen közhírré tétetik, miként a közs. képviselő testületnek határozata folytán, a vadászati jog Matronos község határában **f. évi március hó 15-én reggeli 10 órakor** nyilvános árverés útján 6 évre haszonbérbe kiadatik.

Az árverezők tartoznak a kiküldési 101 frt után 10% bánom-pénzt letenni; — továbbá a legtöbbet ígérő tartozik az árverés leütése után az első évi bérleti összeget azonnal, a többi évekre minden év január hó 1-én a községi pénztárba mulhatlanul befizetni; — s a hátralévkre elfogadható biztosítékot adni.

Az árverési feltételek Matronos község-házánál bármikor betekinthezők, mely alapiál szolgál a bérleti szerződésnek.

Matronoson, 1886. február 1-én.

3-2

Az előjáróság.

Zombor, 1886. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásból.

5255. sz.

tkvi 1885.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Zombori Takarékpénztár végrehajtójának Adler Béla, Ignác és Vilmos végrehajtást szenvedők elleni 1500 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 576 ik számú tjkvben A. 1653-1657. hrsz. 418. öi. számú házra 291²/₅ öi. beltelekre 1960 frt becsértékben, — továbbá a zombori 225. sztkvben A. 1609-612. hrsz. 45 r. öi. számú házra és 1472²/₁₂ öi. beltelekre 2980 frt becsértékben, az utóbbi fekvőségre nézve a 163. § értelmében a C. 2. alatt Radicsévits szül. Gáspáris Katalin lakhatási jog fenntartásával ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1886. évi február hó 23-ik napján délelőtti 9 órakor** a zombori kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál a kiküldött hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul s eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 196 frtot és 298 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánom-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át kell szolgáltatni. 3-3

Kelt Zomborban, 1885. évi november hó 12-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hirdetés.

Az „adai keresztény polgári önszegélyző szövetség” rendes évi közgyűlését **f. é. február hó 28. d. u. 3 órakor** fogja a község-háza nagytermében megtartani, melyre a t. c. részvényes urak ezennel tisztelettel meghívhatnak.

Tárgyak:

1. Elnök-igazgató és választmányi jelentés a lefolyt 1885. üzletéről.
2. A felügyelő bizottság jelentése s ennek alapján a zárszámadás és mérleg feletti határozat, esetleg a felmentvény megadása.
3. A választmány javaslata feletti határozathozatal a tisztviselők, kezelőszemélyzet, választmány és felügyelő-bizottsági tagok tiszteletdíja megszabása tárgyában.
4. A választmány javaslata a működési nap szaporítása tárgyában.
5. Az alapszabályok 35. § értelmében kilépett 6 rendes és 4 pót választmányi tag helyeinek betöltése.
6. Felügyelő bizottság választása.
7. Elnök-igazgató és kezelőszemélyzet választása.
8. A jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldendő bizottság megválasztása.

Az alapszabályok 54. § értelmében csak oly nagykorú részvényesek gyakorolhatnak szavazati jogot, kiknek legalább egy hóval előbb irattak nevére a részvények.

A kereskedelmi törvény értelmében a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal kiteendett mérleg és igazgatói jelentés megtekintésére a t. c. részvényes urak felhívhatnak.

Kelt Adán, 1886. január 31-én.

Ábrahám Mihály,
elnök-igazgató.

55. sz.

kig. 1886.

Mohol község elöljárítól.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye törvényhatósági bizottságának 1057. közgy. ex 1885. számú határozata alapján, Mohol nagyközségében rendszerített állatorvosi állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhívhatnak mindazok, a kik eme állomást elnyerni óhajtják; hogy az eziránti pályázati kérvényüket az állatorvosi oklevéllel felszerelve **f. 1886. évi március hó 1-ig**, t. i. a választás napjáig annál bizonyosabban benyújtsák, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy ezen állomás a következő javadalmazással van egybekötve: évi 400 frt fizetés a községi pénztárból, előleges havi részletekben; továbbá magánosoktól: beteg jószág egyszeri megnevezése és vény írásért nappali 20 kr., éjjeli 30 kr., szállásokon 40 kr. nappali, 60 kr. éjjeli látogatási díj, a levágandó marha megvizsgálásáért nagyság és kortekintet nélkül 20 kr., disznó, birka, bárány, kecske és kecske fiától pedig 10 kr. fizettetik.

Kelt Moholon, 1886. évi január hó 31.

Karakásevics Simon, **Milovanovity Jóca,**
jegyző. 3-2 bír.